

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkîh” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

**Namaz Vakitlerinin Belirlenmesinde Astronomik Hesaplamaları Alıyoruz
Ama Oruç ve Bayramın Başlangıcının Belirlenmesinde Astronomik
Hesaplamaları Almıyoruz**

Ebu'l Âsım Eş-Şâmî'ye

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh kıymetli Emirimiz, Allah'ın selamı ve rahmeti üzerinize olsun. Bu soru uzun zamandır zihnimi meşgul ediyor; sizden açıklamanızı rica ediyorum. Allah'tan size sıhhat ve afiyet bahşetmesini ve size büyük bir fetih nasip etmesini niyaz ediyorum.

Neden yıl boyunca beş vakit namazın belirlenmesinde astronomik hesaplamaları alıyoruz da oruç ve namazın başlangıcının belirlenmesinde astronomik hesaplamaları almıyoruz?

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Daha önce 25/11/2003 tarihinde buna benzer bir soru hakkında bir cevap yayınlamıştık; orada şöyle geçmektedir:

[...- Allah Subhanehu ve Teala hilalin görülmesiyle oruç tutup bayram yapmamızı talep etmiş ve Subhanehu (hilalin) görülmesini, oruç ve bayramın (iftarın) sebebi kılmıştır: **صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ (Ramazan) hilâlini gördüğünüzde orucu tutun ve (Şevval) hilâlini gördüğünüzde de iftar (bayram) edin!** Bu yüzden Ramazan hilalini gördüğümüzde oruç tutarız, Şevval hilalini gördüğümüzde de bayram ederiz.

- Oruç hakkında geçen nâssları takip eden biri, onların namaz hakkında geçen nâsslardan farklı olduğunu görecektir; zira oruç ve bayram görmeyle bağlantılıdır: **صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ (Ramazan) hilâlini gördüğünüzde orucu tutun ve (Şevval) hilâlini gördüğünüzde de iftar (bayram) edin!** **فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ** “Öyle ise sizden (Ramazan) ayını idrak edenler onda oruç tutsun.” [Bakara 185] Dolayısıyla hilali görmek, bir hükümdür. Ancak namaz hakkındaki nâsslar, vaktin tahakkuk etmesine bağlanmıştır. Şöyle ki: **أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ** “Güneş zail olduğunda (öğle vaktinde Batı'ya kaydığına) namazı kıl.” [İsrâ 78] **إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ فَصَلُّوا** “Güneş zail olduğunda, (öğle vaktinde Batı'ya kaydığına) namaz kılınız.” Dolayısıyla namaz, vaktin tahakkuk etmesine bağlanmıştır. Zira herhangi bir yöntemle vakit tahakkuk ettiğinde namaz kılınır demektir. Yani şayet güneşe baktığında zeval vaktini görüyorsan ya da gölgeye baktığında her şeyin gölgesinin

bir misli veya iki misli olduğunu görüyorsan namaz kılınır demektir. Aynen namaz vakitleriyle ilgili hadislerde geçtiği gibi şayet bunu yapıp gerçekleştirdiğinde namaz sahih olur. Yok eğer bunu yapmaz, bilakis astronomik hesaplamayla zeval vaktinin o saat olduğunu öğrenmişsen ve güneşe veya gölgeye bakmak için dışarı çıkmaksızın saatine bakarsan da namaz sahih olur. Yani vaktin tahakkuk etmesi, herhangi bir yöntemle olabilir. Neden? Çünkü Allahu Subhânehu, vakit girdiği için senden namazı talep etmiş ve tahakkuk etme keyfiyetini belirtmeksizin vaktin girişinin tahakkuk edilmesini sana bırakmıştır. Oruca gelince; hilalin görülmesiyle birlikte senden orucu talep etmiştir. Dolayısıyla senin için bir sebep belirtmiştir. Bunun da ötesinde sana şöyle demiştir: Şayet havanın kapalı olmasından dolayı hilali göremiyorsan, hilal bulutların arkasında olsa ve astronomik hesaplamayla onun varlığından emin olsan bile oruç tutma. Bize Adem rivayet etti, bize Şube rivayet etti ve bize Muhammed İbn Ziyad rivayet etti ve şöyle dedi: Ebu Hureyra Radıyallahu Anh'ın şöyle dediğini işittim: Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem veya Ebu'l Kasım Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ فَإِنْ غُبِّيَ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا عِدَّةَ شَعْبَانَ ثَلَاثِينَ **“(Ramazan ayının) hilalini gördüğünüz zaman oruç tutun. (Şevval ayının) hilalini gördüğünüz zaman da bayram edin. Eğer size hava kapalı olursa sayıyı otuza tamamlayın.”** [Buhari tahrir etti.] Yani şayet hilal görülmez ise Şaban ayının sayısını otuza tamamlayın demektir.

- Şüphesiz Allah Subhanehu, kâinatın yaratıcısıdır ve insana bilmediği şeyleri öğreten Subhanehu'dur. Gök cisimlerinin hareketleri ve inceliklerinin bilinmesi ise Allah'ın insanlara olan bir lütfudur. Ancak Allah Subhanehu bizden, oruç için hesaplamaya itimat etmemizi talep etmemiş, aksine bizden görmeyi talep etmiştir. Bu yüzden bizler, O'nun talep ettiği şekilde ibadet ediyoruz ve talep etmediği şeylerde Subhanehu'ya ibadet etmiyoruz.

Hakeza orucun ve bayramın hükmü sadece görme olup astronomik hesaplar değildir. Buna dayalı olarak oruç ve bayram (iftar) konusunda astronomik hesaplamaların caiz olmadığını, aksine nâsslarda geçtiğinden dolayı sadece (hilali) görmenin caiz olduğunu söylüyoruz.]

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 22 Şaban 1443

M. 25/03/2022

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<https://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4229/>